

JÓZEF CHUDY

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Kpr. Józef Chudy, rocznik 1902, rolnik, żonaty.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

Aresztowany 17 kwietnia 1940 r. pod zarzutem, jakoby miał wyzyskiwać sąsiadów, którzy na mnie mieli pracować i że współdziałałem z obywatelem polskim.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Więzienie Stare Świąciany do 1 listopada 1940 r., następnie wywieziono mnie do więzienia w Mińsku, w grudniu zostałem wywieziony na północ.

4. Opis obozu, więzienia:

33 łagpunkt, 3 otdielenije. Zarosłe lasami, budynki drewniane (baraki), warunki mieszkaniowe marne. Higiena zła – brudno, łazienka była na miejscu, lecz tylko raz w miesiącu uczęszczaliśmy.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Trzy tysiące osób, kategoria więźniów była zbierana, między nami byli zabójcy, złodzieje i inni przestępcy. Poziom moralny ogólnie był średni, stosunków koleżeńskich między więźniami nie było, ponieważ byli rozmaici więźniowie. Przebywaliśmy między więźniami rosyjskimi.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Przebieg przeciętnego dnia był smutny. Pobudka o godz. 4.00, o 5.00 do pracy. Wydano normy, po wyrobieniu stu procent – 900 g chleba i zupa z drugiego kotła, po wyrobieniu przez miesiąc po sto procent normy w dzień płacono 25 rubli miesięcznie. O ile ktoś normy nie wyrobił, otrzymywał 600 g chleba. Kto od roboty się odkazywał, nazywano go odkazczyk i otrzymywał 300 g chleba i ostatni kocioł, gdzie zupa była zupełnie rzadka.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Stosunek NKWD był następujący: o ile ktoś był spokojny i trzymał język za zębami, wówczas do niego się nie przydzielali. O ile ktoś zaczął mówić o polityce, to wytoczono przeciw

niemu sprawę sądową. Do sprawy sądowej podczas prowadzenia śledztwa używali tortur, w celu wymuszenia przyznania się do zarzucanego przestępstwa. Stosowano bicie i inne groźby. Po wyroku więcej badań nie prowadzili, o ile ktoś nie doniesie słowa, które czasami wypowiedział osądzony przeciwko rządowi sowieckiemu.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska była, lecz na tyle ludzi za mało było lekarzy. Kto do lekarza dostanie się, zostanie dokładnie zbadany i na wyznaczoną chorobę lekarstwa stosują bez zarzutu. Szpital był na miejscu. O ile ktoś dostał się do szpitala, to był pielęgnowany bez zarzutu. Ze znajomych śmiertelnych wypadków nie było.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Raz na miesiąc było zezwolenie pisania listów. Z domu otrzymałem dwa listy i dwie paczki.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

12 sierpnia 1941 r. zostałem zwolniony z więzienia i przetransportowany do rozporządzenia władz polskich w Tocku [Tockoje], gdzie wstąpiłem do wojska